

TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ BİRLİĞİ
TURKISH WIND ENERGY ASSOCIATION

2 Mayıs Sendromunun Türkiye Rüzgar Enerjisi Sektörüne Etkileri Raporu

6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 6 ncı ve geçici 9 maddesi ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği geçici 15 maddesi hükümlerince lisans aşamasındaki rüzgar enerjisi santrallerinin 2 Mayıs 2014 tarihine kadar inşaat izinlerini alamaması durumunda
Türkiye Rüzgar Enerjisi Sektörüne Etkisi

Ankara, 07.04.2014

TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ BİRLİĞİ
TURKISH WIND ENERGY ASSOCIATION

Green Office Kızılırmak Mah. 1443 Cad. 22/16 06520 Çukurambar - Ankara / TÜRKİYE
Tel.: +90 (312) 474 02 74 Faks: +90 (312) 474 02 75 www.tureb.com.tr

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB), rüzgar enerjisi ile ilgili bilimsel, teknik ve uygulamalı araştırmaları takip etmek, rüzgar enerji kaynağının kullanımını yaygınlaştırmak için faaliyetlerde bulunmak, ülkemizdeki rüzgar potansiyelini ekonomiye kazandırmak amacıyla 10 Şubat 1992 tarih ve 92/2752 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kurulmuştur. TÜREB, rüzgar enerjisi konusunda Türkiye'deki en güçlü sivil toplum kuruluşudur.

Ülkemizde 2013 yılında 646 MW rüzgar santrali işletmeye alınarak yıl sonu itibarı ile; işletmede olan 2.958 MW kurulu güce sahip 61 adet rüzgar santrali inşaa halinde olan 980 MW kurulu güce sahip 35 adet rüzgar santrali EPDK tarafından lisans verilmiş 5776 MW'ı aşan kurulu güçte 176 adet rüzgâr enerji santral projesi bulunmaktadır.

Ayrıca 2023 yılı hedefimiz olan 20.000 MW kurulu güce ulaşmak için 2015 yılında EPDK tarafından alınacak yeni müracaatlar için TEİAŞ tarafından 3000 MW rüzgar enerjisi projeleri için ilave kapasite açıklanmıştır.

6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 6 ıncı ve geçici 9 maddesi ile Elektrik piyasası lisans yönetmeliği geçici 15 maddesi hükümlerince lisans aşamasındaki rüzgar enerjisi santrallerinin yüzde %95 i için inşaat öncesi dönem 2 Mayıs 2014 tarihinde sona erecektir. Kanunda ve yönetmelikte belirtilen süreler içinde tüm başvuruların yatırımcılar tarafından yapılmış olmasına ve şartların tamamlanmasına rağmen inşaat öncesi döneme ilişkin işlemler sonuçlandırılmamış olup, lisanslar iptal edilme riski ile karşı karşıyadır. 2 Mayıs Sendromu olarak tanımladığımız bu sorun ile ilgili olarak sadece 24 Mart - 04 Nisan tarihleri arasında Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliğine bildirilen toplam 3116 MW kurulun güce sahip 78 adet rüzgar enerjisi santrali bulunmaktadır. Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliğine bildirilmeyenlerde hesaba katıldığında 2 Mayıs sendromu riski taşıyan 160 adet üzerinde 5300 MW kurulu gücü aşan lisans aşamasında inşaat izinleri almak için uğraşan proje olduğu tahmin edilmektedir.

Rüzgar enerji santrali projelerinin hepsinin aynı tarih itibarıyla yükümlülüklerini yerine getirmesi zorunluluğu Kamu Kurumlarında yoğunluğa sebep olmuş; bu durumda tamamlanacak işlemlerde gecikmelere yol açmıştır. Ayrıca 6360 sayılı Kanun ile en yoğun şekilde rüzgar enerji santrali bulunan Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Muğla illerinde il özel idareleri ve belde belediyelerinin 30.03.2014 tarihli yerel seçimler itibariye kapatılması sebebi ile ilgili bölgelerdeki projeler imar izinlerinde yaklaşık 1 yıldır ilerleme kaydedememişlerdir.

Kanunda ve yönetmelikte belirtilen süreler içinde tüm başvuruları yatırımcılar tarafından yapılmış ve şartların yerine getirilmiş olmasına rağmen inşaat öncesi döneme ilişkin 24 Mart - 04 Nisan tarihleri arasında Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliğine bildirilen toplam 3116 MW kurulun güce sahip 78 adet rüzgar enerjisi projesi için sonuçlandırılmayan işlemler şu şekildedir;

- Askeri Yasaklı Bölgeler İzni işlemleri devam eden 276,20 MW kurulu güce sahip 8 Adet Proje,
- ÇED (Çevresel Etki Değerdirme) işlemleri devam eden 252,50 MW kurulu güce sahip 7 Adet Proje,
- DHMİ işlemleri devam eden 220,00 MW kurulu güce sahip 5 Adet Proje,
- Genel izin süreci işlemleri devam eden 634,50 MW kurulu güce sahip 16 Adet Proje,

- Özel İdare yetkilerinin Büyükşehir devri işlemleri nedeni ile bekleyen 249,40 MW kurulu güce sahip 5 Adet Proje,
- İmar izinleri işlemleri devam eden 759,95 MW kurulu güce sahip 23 Adet Proje,
- Kamulaştırma süreci işlemleri devam eden 618,40 MW kurulu güce sahip 16 Adet Proje,
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı genelgesi nedeni ile bekleyen 151,00 MW kurulu güce sahip 5 Adet Proje,
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı izin süreci işlemleri devam eden 525,90 MW kurulu güce sahip 13 Adet Proje,
- TEA (Teknik Etkileşim Analizi) süreci işlemleri devam eden 545,30 MW kurulu güce sahip 15 Adet Proje,
- TEİAŞ Enerji Nakil Hattı ve Trafo Merkezi bağlantı işlemleri devam eden 154,00 MW kurulu güce sahip 6 Adet Proje,
- Diğer işlemleri devam eden 272,00 MW kurulu güce sahip 7 Adet Proje,

Bu santraller üretime geçmediği takdirde;

1. Rüzgar Enerjisinde 20.000 MW olarak açıklanan **2023 hedefine ulaşılması mümkün olmayacaktır,**
2. Tamamı özel sektör tarafından karşılanacak olan **6,5 Milyar Euro’luk yatırım** yapılamayacaktır,
3. Söz Konusu Rüzgar Enerjisi Santrallerinin Yıllık Üretimine Göre **1,3 Milyar Dolar’ lık Doğalgaz ithalatından kaynaklanan cari açığı azaltıcı etkisinden** mahrum kalınacaktır.
4. TEİAŞ tarafından bu santrallerin devreye gireceği planlanarak bu güne kadar **harcama yapılan ve yapımı devam eden trafo merkezleri ve enerji nakil hatları yatırımları atıl kalacaktır.**
5. Söz Konusu Rüzgar Enerjisi Santrallerinin Yıllık Üretiminden elde edilecek **244 milyon TL Devlet Katkı Payı Gelirlerinden mahrum kalacaktır.**

2 Mayıs Sendromu ile ilgili sektör sorununun çözümüne ilişkin düzenlemeye gidilmesi halinde bu projelerin hayata geçmesi sağlanacak olup, aynı zamanda sektörde yer alan yerli ve yabancı yatırımcıların mağduriyeti ortadan kaldırılacak ve ülkemiz sürdürülebilir rüzgar enerjisi pazarının olumsuz etkilenmesinin önüne geçilerek ülke ekonomisine büyük katkı sağlanacak ve rüzgar yatırımları ve yerli rüzgar enerjisi sanayisi ivme kazanacaktır.

Ülkemiz rüzgar enerjisi potansiyelinin ekonomiye kazandırılması yönünde çalışmalar yürüttüğümüz ve geliştirmeye çalıştığımız sektörümüzün önündeki bu sorunun çözümü adına Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ve/veya Elektrik Piyasası Kanununda düzenlemeye gidilmesini talep eder,

Saygılar sunarız.

TÜRKİYE RÜZGAR ENERJİSİ BİRLİĞİ

2 Mayıs Sendromundan Etkilenen Projelerin Yatırım Tutarı

160 Proje Toplamı :	5.300,00 MW
Birim Maliyet :	1.250.000,00 EUR/MW
Toplam Yatırım Tutarı :	6.625.000.000,00 EURO

2 Mayıs Sendromundan Etkilenen Projelerin Yıllık Üretimine Göre Doğalgaz İthalatını Azaltıcı Etkisi

160 Proje Toplamı :	5.300,00 MW
% 35 Kapasite Faktörüne Göre Yıllık Çalışma Saati :	3.066,00 Saat
Yıllık Enerji Temiz ve Yenilenebilir Üretimi :	16.249.800.000,00 kWh
Yıllık Üretimine Göre Doğalgaz İthalatını Azaltıcı Etkisi :	1.299.984.000,00 USD
8 USD Cent / kWh üzerinden hesaplanmıştır.	

2 Mayıs Sendromundan Etkilenen Projelerin Yıllık Üretimine Göre Devletin Katkı Payı Gelirlerine Etkisi

Yıllık Enerji Temiz ve Yenilenebilir Üretimi :	16.249.800.000,00 kWh
Ortalama Katkı Payı 1,5 Kuruş / kWh alınırsa :	0,015 TL/kWh
Yıllık Üretimine Göre Devletin Katkı Payı Gelirlerine Etkisi :	243.747.000,00 TL

- KANUN DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ -

ELEKTRİK PİYASASI KANUNU

Kanun No. 6446

Kabul Tarihi: 14/3/2013

İKİNCİ BÖLÜM

Elektrik Piyasası Faaliyetleri ve Lisanslar

Lisans esasları

MADDE 5 –

(7) Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiden, önlisans yükümlülüklerinin yerine getirilmesini müteakiben üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre yatırım tutarının yüzde onunu geçmemek üzere teminat mektubu alınır. Mücbir sebep hâlleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağının tespit edilmesi hâllerinde lisans iptal edilir ve teminat mektubu irat kaydedilir. Teminatın alınması, niteliği ve süre uzatımı verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Önlisans esasları

MADDE 6 –

(5) Önlisansın süresi mücbir sebep hâlleri, **haklı nedeler ve elde olmayan sebepler** hariç yirmi dört ayı geçemez. Kurul, kaynak türüne ve kurulu güce bağlı olarak bu süreyi yarısı oranında uzatabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

İşletmeye geçmemiş ya da geçememiş lisanslara yönelik işlemler

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) Üretim lisansına dercedilen inşaat öncesi süre içerisinde, üretim tesisinin inşaatına başlanması için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini ikmal edememiş tüzel kişilere, varsa kalan inşaat öncesi sürelerine ek olarak; yoksa sadece altı ay süre verilir. Mücbir sebepler, **haklı nedenler ve elde olmayan sebepler** dışında bu süre içerisinde de yükümlülüklerini ikmal edemeyen tüzel kişilerin lisansları iptal edilir. **Bu ek süre içinde yükümlülüklerini ikmal edemeyen tüzel kişilerin inşaat öncesi sürelerine Kurul tarafından uygun bulunması durumunda ek süre verilir.**

Gerekçe:

6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 31'inci maddesinin 2 fıkrası gereğince 02.11.2013 tarihinde Lisans yönetmeliği yayınlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Lisans yönetmeliğinin Geçici 15 maddesi ile üretim tesisinin inşaatına başlanması için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini ikmal edememiş tüzel kişilere 6 ay süre verilmiş ve bu projelerin çok büyük çoğunluğu için 02.05.2014 tarihi yükümlülükleri getirmek için son tarih olmuştur. Projelerin hepsinin aynı tarih itibarıyla yükümlülüklerini yerine getirmesi zorunluluğu yoğunluğa sebep olmuş ve Kamu Kurumlarında tamamlanacak işlemlerde gecikmelere yol açmıştır. Ayrıca 6360 sayılı Kanun ile en yoğun şekilde rüzgar elektrik santrali bulunan Aydın, Balıkesir,

Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Muğla illerinde il özel idareleri ve belde belediyelerinin 30.03.2014 tarihli yerel seçimler itibariye kapatılacaktır. İmar izinleri il özel ve belde belediyelerinin kapatılması sebebi ile yürümektedir. Ayrıca zamanlama olarak bir çok rüzgar santrali imar izni il özel idareleri ve belde belediyelerinin kapatılması sebebi ile yarım kalacaktır. Yukarıda açıklanan sakıncalar sebebi ile Üretim lisansına derç edilen inşaat öncesi süre içerisinde, üretim tesisinin inşaatına başlanması için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini ikmal edememiş tüzel kişilere son bir kez ek süre verilmesi yerli ve yenilenebilir bir enerji türü olan rüzgar enerjisinin ülkemizde daha da gelişmesi için önemli bir adım olacaktır.

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ AMAÇLI KULLANIMINA İLİŞKİN KANUN

Kanun No. 5346

Kabul Tarihi: 10/5/2005

Yerli ürün kullanımı (Ek: 29/12/2010-6094/4 md.)

MADDE 6/B – (1) Lisans sahibi tüzel kişilerin bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı ve 31/12/2020 tarihinden önce işletmeye giren üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde; bu tesislerde üretilerek iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi için, I sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlara, üretim tesisinin işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle, **kapasite artışı yapılması durumunda kapasite artışı sonunda oluşacak yeni güç için ise kapasite artışı yapılmış kısmın işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle**; bu Kanuna ekli II sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlar ilave edilir.

Gerekçe:

Kapasite artışı talepleri üretim tesisleri işletmeye girdikten sona yapılabilir. Talebin kabulü ve gerekli yeni izinlerin alınması ve kapasite artışı sonucu oluşan yeni gücün işletmeye alınması 2-3 yıl sürmektedir. Bu durumda kapasite artışı sonucu oluşacak yeni güç için yerli ürün kullanımından sadece 2 yıl yararlanılabilecektir. Bu sebep ile kapasite artışı yapılması durumunda kapasite artışı sonunda oluşacak yeni güç için yerli ürün kullanımından yararlanmaya başlamak için kapasite artışı yapılmış kısmın işletmeye giriş tarihinin alınması ülke ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Arazi ihtiyacına ilişkin uygulamalar

MADDE 8-

(3) ¹(Değişik birinci cümle: 29/12/2010-6094/5 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihi itibariyle işletmede olanlar dâhil, 31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim

¹ “31/12/2012 tarihine kadar devreye alınacak bu tesislerden, ulaşım yollarından ve şebekeye bağlantı noktasına kadarki enerji nakil hatlarından yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine yüzde seksenbeş indirim uygulanır.” hükmü metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

tesislerinden, ulaşım yollarından ve lisanslarında belirtilen sisteme bağlantı noktasına kadarki TEİAŞ ve dağıtım şirketlerine devredilecek olanlar da dâhil enerji nakil hatlarından yatırım ve işletme dönemlerinin ilk on yılında izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine yüzde doksan ikinci on yılında ise altmış indirim uygulanır. Orman Köylüleri Kalkındırma Geliri, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Geliri alınmaz. Çevre Şehircilik Bakanlığınca onaylanacak planlardan alınacak inceleme ve işlem hizmet bedellerinde yüzde doksan indirim uygulanır.

Gerekçe:

Orman Bakanlığı 17 ve 18/3 maddeleri uygulama yönetmeliği ile orman izinlerinde orman kapalılık oranı ve projenin bulunduğu ile göre 2,5 kata kadar artışa gidecektir. Bu da teşvik kapsamında bulunan yenilenebilir enerji kaynaklarımıza ek maliyetler getirmektedir. Aynı şekilde Çevre Şehircilik Bakanlığımızda yenilenebilir enerji kaynaklarına uyguladığı inceleme ve işlem hizmet bedellerinde 4 katı kadar artışa gitmiştir. Bu da teşvik kapsamında bulunan yenilenebilir enerji kaynaklarımızın hayata geçmesinin önünde büyük bir sorun haline gelmektedir.

Şöyle ki;

10 MW bir projenin Örnek:

Ağaçlandırma Bedeli: 240.000 TL

Arazi İzin Bedeli ilk on yıl: 450.000 TL/Yıl

Arazi İzin Bedeli ikinci on yıl: 3.000.000 TL/Yıl

Çevre Şehircilik Bakanlığınca İmar Plan Onama Harcı: 1.500.000 TL

Bu maliyetler ile 2023 yılı hedeflerine ulaşmak imkansızdır.